

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 korona — fill.
Fél évre . . . . . 4 korona — fill.
Negyed évre . . . . . 2 korona. — fill. — Egyes szám ára 4 fillér.
A külön kiadásokat előfizetőink ingyen kapják

Felolós szerkesztő:

Szentkatolnai CSEH ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székelység könyvnyomdája, hová előfizetési díjak, hirdetések, cserépeldányok küldendők. — Hirdetési díjak előre fizetendők.

—: Kéziratokat nem adunk vissza. —:

Liszt és kenyér

nélkül élünk, hetek óta lótnak, futunk egyik kereskedőtől a másikig és a sok fáradságnak, könyörgésnek semmi eredménye. — Nincs liszt, nincs kenyér és a nagy közönségnek, a város és vármegye társadalmának tehetetlen dühvel kell a legnagyobb türelmi próbát kiállani.

Ki hitte volna, hogy a mindennapi kenyér előállításához szükséges mezőgazdasági termények piaca hozása fennakadást fog szenvedni egy mezőgazdasági államban, a hol az agráriusok szócsovei a jól értesültség álarca alól meggyőződés hangján szavalták, hogy: e téren aggodalomra nincs ok?! A mit nem hittünk, az bekövetkezett. — 100%-al felemelt árak mellett sem kapunk bár csak annyi lisztet, a mennyivel minimumra redukált szükségleteinket kielégíthetjük. Ennek nemcsak az az oka, hogy növekedett a fogyasztás és hogy Romániából kevesebb terményt lehetett behozni, mint rendes viszonyok között, hanem legfőképpen az, hogy a termelőknél erőteljesen a tulhajtott kapzsiság és a közvetítő kereskedelem és malomipar a fogyasztók bőrére a legszemérmelenebbül spekulál. A spekulációt folytatják a terménykereskedők, akik készleteiket visszatartják, vagy megrendéseket nem tesznek, mert a mint elég arcátlanul nyilatnak hirdetik a maximális áron felül megállapított 7% nekik nem elég.

Ma, a mikor mindnyájunknak egyforma lelki szükséglete a kölcsönös megértés és megbecsülés, a mikor a harctereken vérünk hullása-

val, itthon pedig a legteljesebb erőfeszítéssel dolgozunk a jelen borzalmainak enyhítésére és közös jövőendő sorsunk megalapozására; nehezségek esik agresszív hangot használni azok ellen, kik mint emberek és honpolgárok bizalmunkra és elismerésünkre is érdemesek lehetnének. Szükségét érezzük viszont annak, hogy a minden oldalról felhangzó panaszt nyíltan tárgyaljuk és alkalmas megoldást keressünk, mely lehetővé tegye, hogy az eddig iözött lelketlen élelmiszeruzorától megszabaduljunk. Bármi áron el kell érniünk azt, hogy lisztzükségeitünket a rendelkezésre megállapított áron szerezhessek be és ne kelljen kilóját 80 fillérrel vásárolni olyan lisztnek, mely főzésre nem alkalmas. Minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy hozzáférhetővé tegyük a közlelemzés szükségleti cikkeit, melyeknek a nemzet bővében van. Hogy ezt elérhessük, nem szabad vállogatnunk az eszközökben, mert a kik ellen küzdünk kell, azok egy eredményes önvédelmi harcnak kerékkötői, kik a leghívtányabb emberi önzéssel könyörtelenül kiuzsoráznak egy nemzetet.

Vármegyénk a multban is kisebb-nagyobb mennyiségű behozatalra szorult, amit kétségtelenül igazol a sok terménykereskedés, melyek most mind üresek, mert sem a termelők, sem pedig a malmok nem fogadnak el megrendelést és ezek egy része passzív magatartást tanusit, a maximális áron nem vásárol és a megengedett polgári haszonai nem árul, mert még van győződve arról hogy a kiehézett közönség minden áron vásárolni fog és a rövid ideig tartó pangás

után ismét megnyílnak az uzsorázás zsilipjei.

Ha van mód arra, hogy az elrendelt rekvirálás után a terménykereskedők raktárai felszerelésére köteleztesse, és a megfelelő készletek a gyógyszerárak módjára ellenőriztesse; ezáltal a vármegye fogyasztó közönsége megtalálja szükségleteit, ha pedig a terménykereskedők ebbeli köteletségüket nem teljesítik, az iparendélyt tőlük meg kellene vonni, hogy üres raktárok, hangzatos cégtáblaival ne ejthessek tévedésbe a jóhiszemű közönséget és hogy helyet adjanak másoknak, a kik kisebb haszonért is hajlandók dolgozni, s kiknek van érzékük az iránt, hogy a vásárló közönség megbecsülése is apró pénzre váltható.

Háború és közgazdaság.

A világháború a maga szörnyűségében még javában folyik, de közgazdasági életünk vezetői már behatóan foglalkoznak azzal a helyzettel, melyet a háború befejezte meg mergetemni.

Több mint fél év óta tartó háború a monarchia pénzügyi erejét váratlanul erős alaponk nyugvóknak tünteti fel, ami legjobban bizonyít az a körülmény, hogy a kormány minden újabb rendelkezésével sükébb és sükébb keretek közé szorítja a moratóriumot — úgy, hogy ma ugyszólván a háború közepette már tekintélyes összegek vétettek ki a moratórium védelme alól.

A jelenlegi pénzügyi helyzet és a közgazdasági viszonyok egyáltalán nemcsak nem szolgálnak okot aggodalomra, de határozottan feljogosítanak arra a reményre, hogy a háborúval természetesen járó krízis minden, a közgazdasági életre nézve komolyabb

A „SZÉKELYSÉG” TÁRGÁJA.

Világító rakéták és lövegek.

A modern lövedékek borzalmas hatását csak a hosszúra nyújtott ritka rajvonalakkal lehet valamennyire ellensúlyozni. Ez a csapatok vezetésének feladatát nagyon erősen megnehezítette, mert a nagy kiterjedési csapatok együttműködése csak egy kiterjedt és kitűnően működő információs hálózat segítségével lehetséges. Erre a szolgálatra a parancsörvénst, a jelentésvivő lovasörjáratokat, a repülőgépeket és mindenekelőtt a telefont és a távirót használják. Az összeköttetést azonban ezekkel az eszközökkel a messzire előre vagy oldalraolt csapatokkal igen nehéz fenntartani. Erdős, szaggatott, vagy hegyes területeken a telefon és a táviró teljesen fölmondja a szolgálatot, miután a vezetékeket nem lehet jól és gyorsan lefektetni. Ezekben az esetekben nappal nap tükrökkel és zászlójelekkel értesítik az egyes csapatokat, amik azonban viszont éjjel ismét nem használhatók, már pedig a modern hadvezetés az éjszakai erősen kihasználja céljaira. Ez elé a feladat elé állította a modern háború a technikát, hogy olyan módokat és eszközöket találjon, amelyekkel éjszaka is meg lehet világítani a csapatok előtti tért, sőt értesítéseket is lehet adni.

Szinte kézenfekvő dolognak látszik, hogy erre a célra legjobb a fényszórót felhasználni. Így készítették először hordozható elektromos fényszórókat, — a melyek igen sok esetben nagyon használhatóknak és értékeseknek bizonyultak. A fényszóróknak azonban az a hátránya, hogy erdős területen egyáltalán nem jut érvényre, és hogy fénycsőjává házak, facsoporthoz igen sokszor eallják, úgy, hogy éppen a házak vagy fák mögött álló tárgyak — ellenséges csapat vagy ágyú — teljesen láthatatlan marad, dacára annak, — hogy esetleg éppen ezt akarja a vezetés megélni. Azonkívül igen nehéz a fényszóró elemeit hordozó

nehéz kocsit mindig idejében a tűzvonalba vinni. — Ezért olyan készülékeket, vagy eszközöket kellett kitalálni, amelyek a fényszóró hiányait pótolják, ott is használhatók, ahol a fényszóró nem és a terepet nem előlrol, hanem felülről világítják meg.

Ekkor fordult a hadvezetőségek figyelme a rakéta felé, amelyet már régóta használtak jelzés céljaira és amely megvilágításra is alkalmas, ha megfellelően tökéletesíti. A közönséges rakéta egy alul nyitott, puskaparolt telt papírühely, amely a meggyújtás után a haramból gáz révén a magasba szökken. Ez a rakéta azonban katonai célokra egyáltalában nem felel meg, mert szállítása nehézkes, elsütése bizonyos esetekben veszélyes és világítási hatása igen csekély. Hadi célokra éppen ezért egészen különleges világító rakétákat szerkesztettek, amelyek nem egy botra vannak erősítve, hanem külön legyverből lövetnek ki. Világító testük pedig egy esőernyőre van erősítve, úgy hogy világító hatásuk hosszabb ideig tart. A világító ereje oly nagy ezeknek a rakétáknak, hogy egy 5—6000 méter kerületű területet nappali fényvel öntenek el és így az ellenséges csapatok kitűnően tűz alá vehetők. A fény golya alakú, mert az esőernyő reflektor gyanánt hat és így veti le a fényt.

Világítási célokra fehér fényt használnak, jelzésre azonban zöld, piros, sőt két három színű fényt is lehet előállítani. Különböztető helyekről kilövelt rakétákkal akármiylen nagy kiterjedésű terepet meg lehet világítani. A rakéták kilövésére rendszerint jelzőpisztolyokat vagy legyvereket használnak, de vannak olyan rakéták is, amelyek a rendes gyalogsági lövegerekből kilöhetőek. Egyes rakéták súlya 150—200 gramm között van, úgy hogy egy ember is nagyobb mennyiséget vihet magával belőle. A rakéták világítási ideje 40 másodperc, de bizonyos határok között ez az idő meg is hosszabbítható.

A világító rakéták szerkezetéről és összetételéről természetesen nem sokat tudunk. Bizonyos az, hogy a világító rakéták az éjszakai harcoknál kitűnő segéd-

eszközök. Az egyetlen hátrányuk az, hogy csak igen kis távolságra lehetők ki, ami használhatóságukat korlátozza. Miután igen sokszor nagyobb távolságban fekvő terepek megvilágítására is szükség van. — Krupp olyan világító löveget konstruált, amely ágyúkból löhető ki.

A világító löveg külső alakjában és szerkezetében egyaránt hasonlít a srappellhez, azzal a különbséggel, hogy nem ölmogyókkal, hanem ernyővel ellátott világító rakétákkal van telve, a melyek épp úgy repülnek széljel a világító löveg robbanásakor, mint az ölmogyók a srappellnél. — Miután a világítási ideje ezeknek a rakétáknak több perc, az útegenk ideje van tájékozódni és így további lövései bizonyosan találhatnak is.

A világító rakéták és világító lövegek mellett alkalmazható még a világító bombákat is, amelyek repülőgépek és léghajók használnak. Miután közismert dolog, hogy az éjszakai repülés nagy veszedelemmel jár, különösen a leszállásnál, a nagy páncélos légi cirkálókat fényszórókkal látták el, hogy ezek segítségével tájékozódjanak a terepen. A fényszórókat azonban kisebb léghajók és repülőgépek nem használhatják kiehézt sulyuk miatt. Szükség volt tehát könnyebb szerkezetű világítótestre, amely szintén sötétségben hagyja a repülőgépet, de annai biztosabban megvilágítja a terepet. Erre alkalmasnak a világító bombák, amelyeknek nemcsak leszállásnál, hanem ellenséges csapatok vagy várak megfigyelésénél is lehet alkalmazni, anélkül, hogy a repülőgép ellenséges tüzelésnek ki lenne téve.

A világító bombák szerkezte körülbelül ugyanazt lehet, mint a rakétáké, csak a világítási idejük hosszabb, úgy, hogy teljesen elegendők arra is, hogy megfelelő leszállási helyet állapítsanak meg az aviatikus és arra is, hogy az ellenséges állások kikémlelhetők legyenek.

Napi eseményekről jövő hivatalos táviratok Szvoboda Miklós kirakatában láthatók.

rázkódítás nélkül fog aránylag rövid idő alatt, — a háboru befejezte után véget érni.

Sajnos, elkerülhetetlen, hogy ily időkben az erők tulajdonság megfestése kiván áldozatokat is és lesznek sokan, akik hosszú évek munkájának gyümölcsét lesznek kénytelenek feláldozni, de viszont sokan lesznek akik a háborúval járó vállalkozások kapcsán — ideértve a háboru céljaira szolgáló cikkeket és azok nyersanyagának előállításával foglalkozó kis- és nagyipart is — vagyonukat aránylag rövid idő alatt tekintélyes módon szaporítják, úgy, hogy közgazdasági szempontból nagyobb eltorlódástól félni aligha volna indokolt.

Természetesen az optimizmustól is tartózkodnunk kell, ha a jövő kialakulását tárgyilagosan akarjuk megjövendölni, de annyi tény, hogy az esetben, ha a kormány és a pénzügy vezetői az elfogultság, a kapzsiság, vagy a kényelmi politika hibájába nem esnek, rövid 2-3 év alatt képesek lesznek a normális helyzetet megteremteni, annál is inkább, mert a háboru okozta óriási anyagvesztéseket és árucikkeket pótolni kell, vasut-, hid- és utépítkezések, hajóépítések, közlekedési eszközök, katonasági ekkék oly fokozott tempóban szorulnak majd pótlásra, hogy a közgazdasági élet aránylag oly rövid idő alatt térhet vissza régi medrére, amilyet a háboru előtt senki — még csak remélni sem mert volna.

De ennek egy fontos alapfeltétele van és itt szükséges, hogy a közgazdasági élet vezetői a helyzet magaslátán álljanak és feladatukat a köz érdekében oldják meg olyképen, hogy a legnagyobb önmegtartózkodás árán is gondoskodjanak a határok betartásáról, védjék meg az ipart a tulkapások, de különösen a kontárodások ellen, akadályozzák meg a túlmerész vállalkozói kedvet a hitelek szigorú cenzurálásával, hogy mindenki a legnagyobb bonitás mellett is, csak olyan célokra kapjon hitelt, amely tényleges foglalkozási ágának megfelel.

Ha az utóbbi évtizedek közgazdasági történetét áttanulmányozzuk, egyik legszembetűnőbb jelenségnek látható, hogy a krízisek mindig akkor öltöttek katasztrófális jelleget, amikor a spekulációs kedv orghiátikáit és pénzintézeteink nemcsak nem akadályozták meg a vállalkozási kedv eltévelyedését, — hanem maguk is forcirozták ezt az egészségtelen elveken kifejlesztett spekulációt csaknem könnyelműnek nevezhető hitelezések által.

Tekintsünk végig az utolsó években kiadott compassokon és mindjárt megállapíthatjuk, hogy egész sora a kis- és középbankoknak tűnt el a föld színeről, magukkal rántva száz és száz kis existenciát, akik kizárólag ezen kisebb intézetek támogatására voltak szorulva és megszűntek éltéképek lenni, — mihelyt az intézetek megszűntek létezni.

Pedig nagyobb intézeteink ezeket a kisebb pénzintézi vállalkozásokat valósággal istáptolták, csak azért, hogy a gyengébb anyagok ezeknek az intézeteknek jóállása mellett kerüljenek birtokukba és így az ő obligói a minimumra redukálódnak.

Mihelyt pedig a bajok mutatkoztak, pénzintézeteink könnyörtelen bírává váltak az általuk nagyra nevelt törpe bankoknak és kivégezték őket abban a percben, amikor létezésük a nagy bankoknak nem állt érdekében.

Intő példán hoztuk ezt fel, hogy megszívlelésre talajon minden téren azzal a céllal, hogy a háboru után előreláthatólag kezdődő közgazdasági folyamat ne beteges, hanem szilárd, egészséges alapokról induljon ki.

Táviratok

Budapest, febr. 19. Hivatalos. Oroszlengyelországi arcvonalon tegnap élelnebb volt a harc tevékenység, mert az oroszok harcvonala mögötti folyó mozdulatok leplezésére a tüzéségi és gyalogsági tüzelést fokozták; ebből több szakaszon harcok fejlődtek, amelyek előretolt orosz osztagok elűzésére vezettek.

Nyug-galicziában harcvonalunk részei támadásba mennek át és ellenségés lövésznál egyes előretolt állásait elfoglaltuk. Tiroli császárivadások saját szakaszunkban meglepő rohammal elfoglalták egy helységeit, amelyet az ellenség heketek óta megerősített és akadályokkal vett körül. Itt 300 oroszot fogtak el.

Kárpátokban a harcok nagy mákacsággal folynak tovább.

Nadwornától és Kolomeától északra oroszok

előretöréseit csapataink az ellenségnek nagy veszteséget okozva visszautasították. Harcok hevesége fokozódik.

Déli harctéren szerbek utóbbi időben határukon ismét ágyuztak, nyílt városokat, így e hó 10-én nehéz ágyuból Zimoryra körülbelül száz lövést tettek, ezzel több épületet, köztük a főpostát megromlalták, polgári egységeket megsebeztek és 2 gyermeket meg is lőttek, 17-én Mitrovicára lőttek, erre balkáni haderő parancsnoksága Belgrádot rövid időn át nehéz lövegekkel bombáztatta és legfőbb parancsnokságot parlamentir utján értesítette, hogy jövőben nyílt városok minden lövetésére hasonló bombázással fog válaszolni.

Berlin, február 19. A nagyfőhadiszállás jelentő: Nyugati hadszíntér Arras-lillei uton a franciák árknak általuk e hó 16-án elfoglalt részéből kivertük. Champagnében a franciák újra előnyomultak, részben nagy tömegekben vonultak; támadásaik tüzelésünkben teljesen összeomlottak, további 100 hadifogoly jutott kezünkre. A franciák által e hó 16-án elfoglalt rövid árkok részeket részben visszafoglaltuk. Boureille Vaugois elleni támadásnál, a melyet már jelentettünk 5 tiszt és 479 löny legénység sebesületlenül fogságunkba jutott. Verduntól keletre Boudersnél a franciák kezdetben kivívott sikereik után súlyos veszteségeik mellett visszavertük. Vogezeben rohammal elfoglaltuk a Lussótól délre fekvő hatalmas magaslatoat és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Keleti hadszíntér: Tauröggen tegnap megszállottuk, Grodnótól észak-nyugatra még folyik a harc. Mysynietkótl délre oroszokat néhány helyiségből kivertük. Lengyelországban Visztulától északra Wkra mindkét partján Racionstól keletre kisebb összeütközések voltak. Lengyelországnak Visztulától délre eső részében nincs újság. —

Legújabb

Budapest, február 20. (Hivatalos) Oroszlengyelországban fokozott ágyu- és puskatüz tegnap is tartott azon előre tolt állásokért, melyeket mi Tarnowtól délre eső területen és Dunjec mellett oroszoktól elfoglaltunk. Hevesebb harcok fejlődtek, ellenség ellentámadásait több ízben véresen visszavertük. Kárpátokba Arkai vonalon, általános helyzet nem változott egész Wyszkow tájáéig csaknem mindenütt harcolnak. Délkeleti Galiciában ellenség Nadwornától északra elfoglalt erdős állásait nem volt képes megtartani, utolsó támadásaink elől kitért és lovasságunktól üldözve, Stanislaw irányába elvonult.

Berlin, február 20. Nagyfőhadiszállás jelentő: Nyugati hadszíntéren Champagnében Perthestől északra Sesemnitztől északra a franciák igen nagy erőkkel támadtak. Ellenségnek minden kísérlete, hogy vonalunkat áttörje, megbiusult. Egyes kisebb darabokon sikerült neki árkaikba behatolni és ott még folyik a harc. Egyebütt az ellenséget súlyos veszteségei mellett visszavertük. — Verduntól északra is visszavertük a franciáknak egy támadását. Chambresnál franciák heves tüzéségi előkészítés után újból előre törtek. A harc még tart. A Vogezeben rohammal elfoglaltuk az ellenség főhadállását. A Mühlbachtól északra fekvő magaslatozon még folyik a harc. Több helységeit, köztüktük Sandernacht is harc után megszállottuk.

A keleti hadszíntéren Grodnótól észak-nyugatra és Suchawolától északra nem állott be nevezetesebb változás. Kutnótól délkeletre az ellenségesség lomai külső állásiba vetettük vissza Mysynietkótl délre helyi jelentőségű harcok folynak, a Visztulától délre nincs újság.

H I R E K.

— Törvényhatósági közgyűlés. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi február 26-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a meghívók most küldetnek szét.

— A kaszinó közgyűlése. A csikszeredai kaszinó folyó évi február 21-én délután 4 órakor saját helyiségében tartja rendes közgyűlést, melyen a pénztári számadások, a folyó évi költségvetés, jelentések és esetleges indítványok tárgyaltnak le, ezenkívül egy igazgatósági tag választatik meg.

— Megbízás. A honvédelmi miniszter Csikvármegye területén a folyó évi február 18-tól március 24-ig, valamint a háboru egész tartama alatt még tartandó népfelkeltési bemutató, illetőleg utóbemutató szemléken a szükséges ellenőrzés gyakorlásával Gyulókay Sándor főispánt bízta meg.

— Aranyat vasért meg csak pár napig lehet becserezni, azért felhívjuk t. olvasóink figyelmét Ujfaluai polgármester hirdelményére és közöljük, hogy Gyulókay Sándor főispán ur Ó Méltósága naponként d. e. 11 óratól 1 óráig készséggel fogadja az adakozókat.

— Nyilvános köszönet. Mindazoknak, kik jó uram elhunytá alkalmából levélben, vagy személyesen kifejezett részvétellel enyhítették fájdalmainkat; a magam és családom nevében e helyen mondom köszönetet.

— Népfelkeltési bemutató szemlék a vármegeben. Az elrendelt népfelkeltési bemutatói szemlék a következő napokon és helyeken tartatnak meg. A gyergyótölgyesi járásban Gyergyótölgyesen február 18- és 19-én, a gyergyószentmiklósi járásban és városban Gyergyószentmiklóson február 23, 24, 25, 26. és 27-én, a szépvízi járásban március 4. és 6-án, a kászonalcsiki járásban Csikszentmártonon március 8, 9 és 10-én, felsziki járásban és Csikszereda városban Csikszeredán március 12, 13, 14, 15 és 16-án. A bemutatói szemlék a gyergyótölgyesi járásban már megkezdődtek. A népfelkeltőnek tehát nem kell ezuttal Csikszeredában jelentkezni, hanem csak — mint rendesen, járási székhelyeken.

— Földbirtokosaink figyelmében ajánljuk Dr. Keleti és Murányi cégnek mai hirdetésait, melyek a tavaszi vetés és az ideai aratás érdekében fontosággal bírnak.

— A külföldre küldött leveleket nem szabad leragasztani. A kereskedelmi miniszter újból felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a külföldre (Ausztria és Bosznia-Hercegovina kivételével) szülő közönséges és ajánlott leveleket a katonai ellenőrzés végett nyitva kell postára adni.

— A tanítókat nem mentették fel a hadiszogalat alól. Másfél hónappal ezelőtt a kultuszminiszter rendeletben felszólította az elemi iskolák igazgatóit, hogy terjesszék föl azoknak a tanítóknak a névsórt, akiknek fölmentése okvetlen szükséges, mert hiányukban főnn akadna a népoktatás. A kultuszminiszter ez irányban tanácsosítást is folytatott a honvédelmi és hadügyminiszterrel, amelynek eredményeképpen arról értesítette most az igazgatóságokat, hogy nem menthet fel senkit.

— Tízezer dollár az árvaiknak. Az amerikai magyarok hűségese felkéréséről tesz tanúságot az amerikai „Szabadság” jan. 11. száma, melyből olvaszuk, amerikai Magyar Segélyegylet első küldeményeképpen 10000 dollárt adott át Ludwig Ernő Clevelandi konzulunknak, hogy juttassa el haza a háboru övegyeinek és árvaiknak, Jellemző, hogy az amerikai magyarok ebből 20-20 százalékot az osztrák és német árvaiknak kívánunk juttatni.

— Jótékonycélu műkedvelői előadás. A helybeli műkedvelők folyó hó 14-én tartották meg ügyeerkölését, mint anyagilag igen jól sikerült előadásukat, mely alkalommal színen hozták Guthli Sómáné „A kormánybiztos” című 3 felvonásos szatirját és előadásukkal tanúságot tettek arról, hogy képesek színpet, jót produkálni. Ezt a közönség legteljesebb mértékben el is ismerte. Zsúlot híz előtt folyt le az előadás és a jótékony célra adományozott tiszta jövedelem meghaladta a 300 koronát.

A szereplők a különben nem gyakorlott műkedvelőnek nem való darabot igen jól játszották meg. Elsősorban kell elismerést nyilvánítanunk Papp László, a ki a címszerepben (Tuzár) fényes tanulmányt adta színészi tehetségének, melynél kiválóbbat műkedvelő aig produkálni. Méltó volt hozzá felesége, a Lenke szerepet játszotta meg dicserette méltó ereménnyel. Jó volt Klára szerepében Orban Tivadarné aki egy színésznék is munkát adó szerepét fényesen oldotta meg. — Igen jó alakítást nyújtott Antal Gyula Vízemissza szerepében; Rancz Ignac Gábor szerepében, — aki eseten mozdulatlanul a közönséggel gyakran megvetette — Nagyon jó volt Adám József Zsuzsi szerepében és Máthé Józsefné Jardekné szerepében. — Igen jól oldotta meg feladatát Oláh Mihály Czako Samu alakításában és Barscay Dénes Czako Barna szerepében. — Többször nevezésre került a közönséget Maywurum János, aki eredeti dialéktusával Schwarz-ot személyesítette. — Jók voltak az ők kicsiny szerepükben és nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez Péter István, Ficuz Kristóf, László József, Lajos Gyula, Lajos Béla, Imecs Jakab, Pataki József, Tóth Ferenc és Szabó Béla.

— **Iparso.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a kereskedelmi kormány a tiszta iparsó árát egyszáz méterezésén aluli mennyiségben méterezésünként 2 kor. 57 fill. a tisztatalan iparsó árát pedig 2 kor. 17 fillérben állapította meg 1915. évre. Egyszáz méterezés vagy azon felüli mennyiségben az a méterezésünként a tiszta iparsónál 2 kor. 50 fill. a tisztatalan iparsónál 1 kor. 80 fill. A vasuti szállítást vevőt terheli.

— **„Darwin”** dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának január 15-i száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Oppenheimer: Katonáink védekezése a hideg ellen. — Dr. Horváth Károly: A növények társas életének föltételei. Jankó E.: Az ausztráliai dingó-kutyá. Szobolcsósy: A természethez való alkalmazkodás a háborúban. Bartók Imre: Az éreimeszesedés. Érdekesek a többi cikkeik is: a páncélos vonatokról, a robbanóanyagok érzékenységről, Belgium ásványi kincseiről, a színvakságról stb. A kitűnő és hézagpótló folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 60.

Levél a haretérről.

Adorján Imre megyei faiskola felügyelő, ki a 82 gy. ezredben, mint zászlós a háború kezdete óta szolgálja a hazát, jan. 29-iki keleteli levelet küldött feleségének, melyet mi igaz lelki gyönyörűséggel olvastunk s annak közérdekű részét közöljük, hogy olvasóink megismerjék abból egy minden ízében hős harcos lelki-világát és a kicső székely ezred példátlan víztéségét.

Minden leveledben azon töprendegek, hogy én sokat nélkülözök és szenvedek. Ez csak az elmúlt időre áll, most decemberig tényleg nagyon sokat kellett kiállnom. Abban az időben folytak a leghevesebb harcok, de azóta már könnyebb dolgunk van. Jelenleg pl. a tél némileg gátolja a hadműveletek erősebb folytatását s a mit az időjárás most megenged, abból is szerencsénkre nekünk a könnyebb fele jut. Hiszen az bizonyos, hogy nem vagyok olyan környezetben, mint otthon, de az nem lehet agasztó, mert háborút, pláne olyan nagyszabású némi fardalmak és szenvedések nélkül elképzelni nem lehet. Aztán a mai harc nem úgy megy, mint régebb, mikor majdnem mindennapos volt az ütközet. Ilyen nagy haderőknek a felféjdése sok időbe kerül, mi alatt a katona kevesebb szenvedésnek van kitéve. Napokig, sőt hetekig tart a puskázás, a míg összetűzésre kerül a sor.

A veszelj tehát nem olyan nagy, a mint ti otthon elképzeltek. Néha-néha meleg napjaink is vannak, de azután van idő arra is, hogy pihi-jünk. Aztán meg abba is bele kell törődni, hogy minket ide nem idülni hoztak, hanem párviaidra, hogy hát hadd lássuk, ki a legény a porondon. S hogy mi legyünk a legények, megfeszített erő-kifejtésre van szükség, annál inkább, mert a másik legény is erősen áll a talpán. Ezeknek a kackias azaz daliás (?) legényeknek (a mi hadseregünk) mi, a kik kezdetül fogva még ott vagyunk és még bár kevesen, de élünk — képezzük edzettebb izmait s ezeknek a kitartása és szívóssága hozhatja meg csak a győzelmet és a váruvárt békét. Szóval a ki tovább bírja öregebb és tapasztalabb katonáit hadilábon tartani, azé a győzelem. Ez pedig nagyon sokat jelent pénzben is, mert hát nem babra megy a játék. Bár az idő s a sok küzdelem egy kissé megviselt, szegény hazánk jövőd bologsága most még fokozottabb mértékben megkívánja a rendíthetetlen kitartást. Ha a haza nem boldog, nem lehetnek boldogok a fiaim sem! Ezért küzdünk s esetleg egyeseknek meghalunk is kell! Sajnos, hogy a népek boldogságát csak véraldozatok árán lehet elérni és biztosítani, de ha már másképp nem lehet, ettől sem riadunk vissza! Az a nemzet, a mely áldozatot nem akar és nem tud hozni fennmaradása érdekében, az nem életképes. Mi magyarok élni akarunk és tudunk, tehát vért kell hullatnunk! Ez a háború fényesen beigazolta a mi életképességünket. A magyar baka még a nagy Vilmos császárt is bámulatba tudta ejteni, sőt az ellenfél is félve tiszteli a „vörös és fekete ördögöt”. A magyar bakának a fekete ördög nevet nem kisebb ember adta, mint Hindenburg, a németek zse-miális, hős vezére. A muszák előtt meg a magyar huszár vált „vörös ördög”-gé. Sok vérbe

és sok küzdelemben s tegyük hozzá nagyon súlyos veszteségek kerültek a magyar faj részére ezt a hirt is elismerést megszerezni. És Istenem, micsoda fölemelő érzés az, hogy a magyar fajból is a székely, ez a csöppnyi kis töredék ma a legelső katona. A hol milliók mérik össze erejüket és halált megvető bátorságukat, ott is a székely a legelső! Az a német katona, a ki műveltségénél fogva feltudja fogni azt a nagy nemzeti célt, a melyért nemzete kardot rántott s a ki, miut egy erőtelj duzzadó és minden tekintetben nemzeti állammak boldog fia büszkeséggel és erős önbizalommal megy szembe a biztos halállal, ez a világban legelsőnek tartott német katona is csodálattal tekint a székely bakára! A székely a milliók közt is elsőnek tudta felküzdeni magát! Mindig boldogan fogok visszaemlékezni, ha élek arra a jelenetre, arra a támadásra, melyet székely ezredünk (a 82 ösök) intézett egy ágyúkkal, gépfegyverekkel és tömés-telen muszákkal megrakott hadállás ellen. Ezredünk egy része támadásba kezdett, a másik része tartalékban maradt. Tartalékban levő bakáink látva társaik vesztét, tajtékzó dühlvel, izgalomtól reszketve kérdezték tőlünk, hogy: „Hát már miért nem visznek minket is előre?!” És ezt a kérdést olyankor adták fel, a mikor puskagolyóval tele volt a levegő s minden legkisebb mozdulat majdnem biztos halált jelentett s a mikor az egymást éré schnapnell és gránát zápor minden talpalattnyi földet össze-vissza szántott! A támadó frontot megrájkította a gyilkos golyó s így tartalékban levő bakáink kívánsága teljesült. Előre vittük! No hát most előre liuk, előre székelyek! És a székely baka rohant, mint a förtөгет előre csak előre! Az ágyúgolyó földrengető durranással becsapott a sorba itt is, ott is s az óriási földdarabok torony magasságra repültek a levegőbe. Oda se neki! Csak tovább, csak előre székely fiuk! Hullott az ember, mint a kéve, de a székely baka még dühösebben rohant előre. A mindenféle öldöklő eszközzel és katonasággal zsufolásig megrakott és erősített muszka állás megtört a székely baka szuronyán s a hatalmas cár katonája kétségbeesve menekült a merre csak lehetett. Én ezt mind láttam, én ebben részt vettem s a mikor ez mind megtörtént, könny szökött a szemembe s hálásan sóhajtottam föl a magyarok Istenéhez, hogy én ennek a kicsi és sokáig mellőzött, viharverte népnek tagja lehetek! Előtűnk rakásban feküdt a muszka halott és sebesült, ott állt a harcfelelőnek vált ágyú és gépfegyverek garmadája, tovább gomolygó embertömeg rohant nyakra-főre, hogy megmentse életét. Ez a pillanat volt az, a mikor a futó ellenséget üldözöbe fogva, véres megszárlást lehetett volna csinálni. De a székely bakának nem kell ocsó dicsőség! A székely bakának egy pillanati földbe gyökerezett a lába, azután meg rohanva-rohant, de nem a futó ellenség után, hanem a javszékélő orosz sebesültekhez, hogy bekötözzék sebeit és megmenthesek, akik meg lehet. Minden egyes baka úgy dolgozott, miut egy lelkiismeretes orvos s testvéri szeretettel ölelte föl a földről, vigasztalta s nyújtotta oda talán utolsó korty vizet, vagy feketé kávéját, talán épen annak a muszka sebesültnek, aki egy percel előbb talán székely bajtársát, vagy épen testvérét lölette s a kit talán épen ő sebesített meg. Nem hiába ismerik a magyart lovagias népnek! A nemes lelkűségnek ennél jobb bizonyítékát elképzelni sem lehet! Eddig is tudtam, hogy ez az őt nem ismerők által sokszor alaptalanul megrágalmazott kicsi faj, melyet sokan elveszettek hittek és még többen megmenteni akarnak, olyan nemes faj tulajdonságokat hordoz magában, a mely nemcsak életképességet biztosít számára, hanem a népek özönében első helyre állítja. Ez a tiám küzdelem, amely most foly, igazi tűzpróbája a fajok életképességének, melyen a népek jövője nyugszik. Ismerék én a mi sokféle fajból álló országunkban olyan népet is, amely nagy aspirációkat táplál magában s annak érvényre jutásáért öblös hangon akarja ki-erőszakolni békés időben, de itt, ahol keményen helyt kell állni, nullának bizonyult. Ez a háború talán sok időre visszavetett országunk fejlődését s talán mindnyájan érzékeny kárt fogunk szenvedni miatta, de ránk nézve mindenesetre egy nagy előny is származott belőle, az, hogy azok is megtanultak becsülni és tisztelni, akik lepte-nyomon a mi befekettetésünkre törekedtek a világot előtt.

ISTEN.

Ha a mosolygó égre feltelünkünk, S látjuk azt a sok fényes csillagot, Megtanul Istent félni szeretni, Aki talán sosem imádkozott.

Csak egy pillantást vessünk a magasba, Felejtjük, hogyha volt is bánatunk, Az imádság ad erőt és hitet, S érezzük azt, hogy nem vagyunk magunk.

Jól esik tudni, hogy ott él felettünk, S ha a sötétben el is tévedünk, Nem hagy elveszni, ujra fölemel, Juttat a fényből egy sugárt nekünk.

Tiszta legyen a szívünk gondolatja, Amikor az imádságot lehel, Csak egy pillantást vessünk a magasba, Messze van az és mégis oly közel.

Blanka

RÓZSABIMBÓ.

Halvány picit rózsabimbó
Imakönyvbe zárva,
Aki adta, tudja Isten
Emlékszik-e rája?

Az a halvány rózsabimbó
Jut-e az eszébe?
Emlékszik a barna lányra?
Csókra, esküvésre?

Ha emlékszik s jut eszébe
Amit egykor mondott
S ha talán még nem felelte
Azt a rózsabimbót:

Jöjjen vissza, még nem késő,
Barna kis lány várja,
Halvány, picit rózsabimbó
Mindent megbocsátva...

Blanka.

Aranyat vasért!

A „Csikvármegyei Augusztus gyorssegély-alap” központi ügyvezető bizottságához beküldött arany és ezüst ékszerek, tárgyak és készpénz adományokról.

Lajos Jánosné Gyergyószentmiklós, 4 K készpénz. János Mariska Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany karika gyűrű. Ifj. Bogdán Istvánné Gy.-szentmiklós 1 drb. arany gyűrű kövel. Lukács Karolin Gy.-szentmiklós, 6 drb. ezüst gomb. Biró Gizella Gy.-szentmiklós, 2 pár ezüst karpoc, 1 drb. eltört arany kereszt. Ifj. Kovallik István Gy.-szentmiklós, 1 drb. vékony arany gyűrű. Paskulj Mihály Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű, 1 drb. ezüst gyűrű. Bellmann Vilmosné Gy.-szentmiklós, 2 drb. ezüst pénz. Szikora Imre Gyergyószentmiklós, 5 korona készpénz. Madaras Ágostonné Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst lánc, 1 drb. arany kereszt. Blénesy Jenőné Gy.-szentmiklós, 3 drb. arany törmelék. Valla Lambert Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst lánc. Györfi Béla Gy.-szentmiklós, 1 pár arany fülbevaló. Lukács Aranka Gy.-szentmiklós, 1 törtött ezüst karkötő. Simon Irenke Gy.-szentmiklós, 1 drb. felfeledeli női arany óra, 1 pár ezüst fülbevaló. Vass Juliska Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. Valla Juliska Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany fülbevaló, 1 drb. arany törmelék. Szabeni Gerő Gy.-szentmiklós, 4 korona készpénz. Lengyel Józsefné Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. György Ilonka Gy.-szentmiklós, 1 drb. vékony arany gyűrű. Liebb Katoka Gy.-szentmiklós, 1 pár eltört arany fülbevaló. Czirjak Ignác Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű kövel, 1 drb. kis arany kereszt. Vass Anna Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst gyűrű. Kereső Ferenc Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű opálkövel. Dr. Magor Dezső ügyvéd Gy.-szentmiklós, 1 drb. nyakkendő. Kovács Józsefné Gy.-szentmiklós, 1 drb. kis ezüst kanál, 1 drb. ezüst pénz. Koszta Sándor m. áll. vas. áruipéztárnok Gy.-szentmiklós, 1 drb. duplafedeli ezüst óra. Blum nővérek Gy.-szentmiklós, 1 pár arany fülbevaló. Sánta Györgyné Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst lánc, 1 drb. arany gyűrű. Gedelán Sándorné Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű kövel. Török Mihály Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. Kovács Julesa Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. Ifj. Márton Tamásné 1 drb. arany gyűrű kövel. Nagy Irén Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű kövel. Barabás Juliska Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. Kozma Gyuláné Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű, 1 drb. arany törmelék. Izrael Giza Gy.-szentmiklós, 2 drb. arany törmelék. Barabás Györgyné Gy.-szentmiklós,

lós, 1 drb. ezüst Gyűrű, 1 drb. kis ezüst pénz. Holló Ignác Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst gyűrű, 1 drb. arany gyűrű. Márton Annuska Gy.-szentmiklós, 1 drb. gyűrű és 1 drb. eltört medaillon. Lázár Teréz és Margit Gy.-szentmiklós, 2 drb. arany gyűrű.

Gyergyószentmiklósi járás helyi bizottság elnöke Zakariás Lukács főszolgabíró ur által beküldött gyűjtés eredménye. Csergő Jolán Gy.-szárhegy, 1 pár arany fülbevaló és 1 drb. arany törmelék. Szmolka Emilné Gy.-szárhegy, 1 drb. eltört arany gyűrű. Korpos Ágnes Gy.-szárhegy, 1 drb. arany gyűrű. Nagy Irma Gy.-szárhegy, 1 pár arany fülbevaló kőnélkül. Zárug Marika Gy.-szárhegy, 1 drb. eltört arany gyűrű. Gáspár Amália Gyergyószárhegy, 1 drb. eltört arany gyűrű kövel. Csergő Jolán Gyergyószárhegy, 1 drb. arany nyaklánc. Baricz Károlyné Gyergyószárhegy, 1 darab arany gyűrű kövel, 5 korona készpénz. Dr. Mundra Endréné Gyergyószárhegy, 5 korona készpénz. Balog Vendelné Gy.-szárhegy, 5 korona készpénz. Ifj. Ferenc Józsefné Gy.-szárhegy, 5 korona készpénz.

Wellmann Géza Csikszenttamási róm. kath. plebános ur gyűjtése. Wellmann Géza plebános Csikszenttamási, 10 korona készpénz. Csikszenttamási hívektől templomban eszközölt perzsel gyűjtésből befolyt 15 korona 20 fillér készpénz. Tóth László jegyző Csikszenttamási, 25 korona 20 fillér készpénz.

Vákár P. Arthur ur és neje Gyergyószentmiklósi lakosok gyűjtése. Lengyel Linuska Gy.-szentmiklós, 1 drb. vékony arany lánc.

A midőn a fent elősorolt tárgyak és értékek átvételét ennell nyilvánosan nyugtázzuk, egyszersmind hálás köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak, kik a nemes cél érdekében akár mind gyűjtők, akár mind adományozók ezen eddigi szép eredmény elérésében közreműködtek.

A „Csikmegyei Augusztia gyorssegély-alap,” központi ügyvezető bizottságának nevében és megbízásából:

Pótz Antal,
jegyző.

Gyalóky Sándorné
elnök.

Folytatása következik.

Használjunk hadisegély posta bélyegét!

LAPKIDŐ: „SZÉKELYSÉG” TÁRSASÁG.

Feladasi hirdetés.

A csikszentdomokosi közbirtokosság I. h. részbeli csoportja eladja a csikszentdomokosi község házában, 1915. március hó 2-án d. e.

11 órakor kezdődő, zárt írásbeli és nyilvános szóbeli árverésen a Csikszentdomokos község határában fekvő.

1. Feketerézes (Szedloka) nevű erdőrezsben levő, 131.6 m³ nettó haszon fatömegnek becsült 352 drb. szelődöntött fáját 4 kor. m³-kénti ár, illetve 526 kor. 40 fill. kikiáltási ár mellett.

2. Gálkut Nagylok patak völgyében levő, mintegy 2-3000 drb. még meg nem becsült, kb. 1000-1500 m³ nettó fatömeget kitevő szelődöntött fáját vevő által eszközözendő kitermelés után, az erdei rakodón foganatosítandó utólagos hivatalos le mérés mellett, m³-kénti 4 kor. tőár, illetve kikiáltási aron.

Az árverés és szerződés feltételei, megtekinthetők a közb. elnökségénél és a kezelő szépvízi m. kir. j. erdőgondnokságnál.

A feltételektől eltérő ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokban kifejezendő az, hogy ajánlattevő, az árverési és szerződési feltételeket ismeri, s magát azoknak aláveti.

Csikszentdomokos, 1915. febr. 12-én.

Györgypál Árpád,
kö jegyző.

Márton Ágoston,
közb. elnök.

Országos érdek

hogy az idej termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevések ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei: a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kítűnő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csirázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender, konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kítűnő eredménnyel. **A jelenleg drága kék-kövel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán lehetőleg azonnal eszközözendők, mert a vasuti szállítás számos vonalon akadályllyal jár.

Rögtön küldünk ajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Csiktaploczán

a gimnázium szomszédságában

levő lakóházam 1915. április hó 1-ére

kiadó. Értekezhetni lehet Buzás

János kántor-tanítónál.

Butor

olcsó bevásárlási forrása Csikszeredán Rákóczi-utca, (Hajnód József vendéglős) helyiségében, hol csakis **ELSŐRENDEJÜ KÉSZÍTMÉNYÜ** butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ép oly kedvező árban és feltételek mellett, mint a fővárosban. Raktáron tart teljes szoba berendezéseket és kellékeket.

Teljes tisztelettel:
Imre Árpád
butorkereskedése.

Mi lesz tavasszal?

ezen tőri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposággal fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felűlni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a kiütéses tifusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tifusz nagy számban található és e betegség terjedését különösen a tetvek közvetítik, miért is ellenük védekezzünk alapos fertőtlenítéssel.

Kezünket és arcunkat **lysoform szappannal** mossuk meg és a mosdó- és fürdővízhez adjunk kevés **lysoform** fertőtlenítőszer. A butorokat reggel töröljük át 3 százalékos **lysoform**-oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhaapadlókat. Piszkos fehérneműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 3 százalékos (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „Egészség és fertőtlenítés” című tanulságos könyvecskét.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyártól Ujpesten.